SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 388/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti D., s. r. o., T., zastúpenej advokátskou kanceláriou H., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom jej konateľa a advokáta JUDr. R. H., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Topoľčany v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cb/116/2010 a jeho rozsudkom z 19. decembra 2011, ako aj postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cob/50/2012 a jeho rozsudkom z 25. apríla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti D. s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júna 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti D., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“ alebo „žalovaný“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cb/116/2010 a jeho rozsudkom z 19. decembra 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cob/50/2012 a jeho rozsudkom z 25. apríla 2012 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z predložených podkladov ústavný súd zistil, že sťažovateľka bola odporkyňou v konaní pred všeobecnými súdmi, v ktorom sa navrhovateľ od nej domáhal zaplatenia sumy 968,43 € spolu so 14,75 % úrokom z omeškania ročne od 20. marca 2007 do zaplatenia z titulu neuhradenia odmeny za vykonanie diela, alternatívne z titulu bezdôvodného obohatenia, na tom základe, že navrhovateľ na základe ústnej objednávky sťažovateľky vykonal 9. marca 2007 opravu veľkokuchynských zariadení (umývačky riadu, kávovaru, elektrického kotla, smažiacej panvy, trojrúrovej pece, výrobníka ľadu a sporáka) v kuchyni Hotela P... vrátane dodania náhradných dielov a následne v ten istý deň fakturoval sťažovateľke za uvedenú opravu sumu 968,43 € (29 175 Sk). Predložená faktúr bola konateľom sťažovateľky podpísaná a pred podaním odporu sa nepreukázalo, že by sťažovateľka mala voči nej výhrady. Predmetné priestory užívala sťažovateľka ako podnájomníčka. Napriek tomu, že uplynula splatnosť faktúry, sťažovateľka ani po upomienkach či pokuse o mimosúdny zmier fakturovanú sumu neuhradila.

Okresný súd rozhodol po prvýkrát vo veci rozsudkom č. k. 8 Cb/116/2010-91 zo 7. februára 2011 tak, že žalobu zamietol s odôvodnením, že medzi účastníkmi konania nebola uzavretá zmluva o dielo podľa § 536 ods. 1 až 3 Obchodného zákonníka, lebo absentovala dohoda o cene, ktorá je podstatnou náležitosťou zmluvy o dielo. Krajský súd ako súd odvolací uznesením č. k. 15 Cob/87/2011-108 z 31. mája 2011 uvedený rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že pokiaľ prvostupňový súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že medzi účastníkmi konania nedošlo k uzavretiu zmluvy o dielo, bolo povinnosťou súdu prvého stupňa z právneho hľadiska vec posudzovať podľa § 451 Občianskeho zákonníka a v tomto smere zisťovať, kto sa na úkor navrhovateľa bezdôvodne obohatil a v akom rozsahu.

Po doplnení dokazovania okresný súd zistil, že sťažovateľka ako obchodná spoločnosť (ešte pod pôvodným obchodným menom G., s. r. o.) mala dvoch spoločníkov, pričom obaja spoločníci boli zároveň aj jej konateľmi. Bývalá spoločníčka a zároveň jedna z vtedajších konateľov sťažovateľky bola zároveň aj manželkou konateľa navrhovateľa, obchodnej spoločnosti G., s. r. o., pričom manžel tejto spoločníčky ako konateľ navrhovateľa osobne vykonal opravy spomínaného kuchynského zariadenia a ďalšie práce. Pre nezhody manželky konateľa navrhovateľa s druhým konateľom a spoločníkom sťažovateľky táto ukončila k 19. marcu 2007 svoju účasť v obchodnej spoločnosti ako spoločníčka sťažovateľky a zároveň prestala byť aj jej konateľkou. Sporným v konaní bolo to, či práce vykonané navrhovateľom boli vykonané manželom vtedajšej konateľky sťažovateľky ako fyzickou osobou v rámci výpomoci svojej manželke alebo ako pracovníkom navrhovateľa.

Okresný súd v napadnutom rozsudku ustálil, že hoci nedošlo k uzatvoreniu zmluvy medzi navrhovateľom a sťažovateľkou, sťažovateľka sa bezdôvodne obohatila na základe plnenia bez právneho dôvodu. V danom prípade mal okresný súd nepochybne za preukázané, že navrhovateľ poskytol plnenie sťažovateľke. Druhý konateľ sťažovateľky (ktorý nebol manželom bývalej spoločníčky a konateľky) prevzal faktúru navrhovateľa, túto podpísal a nič proti nej nenamietal. Okresný súd preto s poukazom na právny názor odvolacieho súdu vyslovený v predchádzajúcom štádiu konania dospel k záveru, že

sťažovateľka sa bezdôvodne obohatila o sumu 458,59 €, pričom toto bezdôvodné obohatenie pozostáva z vykonanej práce za opravu kuchynského zariadenia v rozsahu, ktorý sťažovateľka nerozporovala. Keďže uplatnený nárok sa premlčiava v lehote štyroch rokov podľa Obchodného zákonníka, k jeho premlčaniu do doby uplatnenia na súde nedošlo.

Sťažovateľka sa proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolala a okrem iného namietala, že uplatnený právny nárok sa nemal kvalifikovať ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale ako nárok z nepomenovanej zmluvy v zmysle Občianskeho zákonníka. Z toho dôvodu mala byť aj premlčacia doba na uplatnenie si tohto nároku posúdená podľa Občianskeho zákonníka, a nie podľa Obchodného zákonníka. Sťažovateľka navyše tvrdí, že v konaní pred okresným súdom došlo k porušeniu procesných pravidiel zabezpečujúcich rovnosť zbraní pred súdom, ako aj k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov.

Krajský súd sa v napadnutom rozsudku v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého prvostupňového rozsudku konštatujúc vecnú správnosť jeho dôvodov v zmysle § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a navyše doplnil ďalšie argumenty v prospech správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu, ktorými reagoval aj na argumentáciu sťažovateľky v jej odvolaní.

Proti napadnutému rozsudku okresného súdu a napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou navrhuje, aby ju ústavný súd prijal na ďalšie konanie a vyslovil, že jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a tiež právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo uvedenými rozsudkami a postupmi predchádzajúcimi ich vydaniu porušené. Zároveň navrhuje, aby ústavný súd napadnutý rozsudok okresného súdu a napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka súčasne navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku okresného súdu a napadnutého rozsudku krajského súdu do právoplatnosti rozhodnutia o jej sťažnosti.

II.

1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (IV. ÚS 23/05).

Judikatúra ústavného súdu stabilne pripomína, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, a to predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09). Podľa princípu subsidiarity ústavného súdu vyplývajúceho z poslednej vety čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. V nadväznosti na to ústavný súd pripomína, že v rámci konania o sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie právoplatne skončilo (IV. ÚS 254/2011).

Vzhľadom na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľkou uplatnených námietkach porušenia jej základného práva napadnutým rozsudkom okresného súdu. Ochrany svojich práv sa sťažovateľka mohla domáhať a aj sa domáhala podaním odvolania proti tomuto rozsudku.

Ústavný súd z týchto dôvodov sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku okresného súdu, odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07).

2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Z týchto hľadísk preskúmal ústavný súd sťažnosť sťažovateľky namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd poznamenáva, že v obsahu čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a jemu porovnateľnému právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet odlišností a prípadné porušenie týchto práv je potrebné posudzovať spoločne (III. ÚS 470/2010, IV. ÚS 438/2010, IV. ÚS 195/07).

Sťažovateľka tvrdí, že napadnutým rozsudkom krajského súdu nedošlo k odstráneniu štyroch zásadných nedostatkov napadnutého rozhodnutia okresného súdu a neodstránenie týchto nedostatkov nebolo krajským súdom dostatočne odôvodnené. Podľa sťažovateľky „... ani stručné doplnenie odôvodnenia Rozsudku odvolacieho súdu neodstránilo dôvody nepreskúmateľnosti a nezrozumiteľnosti Rozsudku súdu prvého stupňa. Odvolací súd zopakoval porušenie práva Sťažovateľa na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces.

V prejednávanej veci sme toho názoru, že Sťažovateľ si zaslúžil presvedčivé a jasné odpovede na námietky ku vadám konania a vadám rozhodnutia, ktoré uvádzal v odvolaní proti Rozsudku súdu prvého stupňa, resp. k úvahám Súdu prvého stupňa viažucim sa k vykonaným dôkazom, skutkovým zisteniam, ku ktorým dospel Súd prvého stupňa a k právnemu posúdeniu veci. S ohľadom na rozsah napadnutých vád konania a rozhodnutia Rozsudku súdu prvého stupňa bolo žiaduce poskytnúť presvedčivé a jasné odpovede k relevantným skutkovým a právnym otázkam, odstrániť rozpory Rozsudku súdu prvého stupňa namietané Sťažovateľom a poskytnúť tak ochranu práva Sťažovateľa na riadne odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu. Z dôvodu, že Odvolací súd tak

nepostupoval, jeho rozsudok je nevyhnutné považovať za arbitrárny, svojvoľný, a tým priamo zasahujúci do základného práva Sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... Doplnenie dôvodov Rozsudku súdu prvého stupňa Odvolacím súdom... formálne, bez splnenia podmienky preukázania logickej úvahy Odvolacieho súdu, na základe ktorej dospel k uvedeným dôvodom, čo znemožňuje overiť ich správnosť. Nemožnosť overenia správnosti je v tomto preukázaná aj opačným logickým výkladom príslušných skutočností. Dôvody Rozsudku odvolacieho súdu sú preto nezrozumiteľné, nepreskúmateľné a nepresvedčivé.“.

2.1 Sťažovateľka predovšetkým namieta, že jej bolo upreté právo vyjadriť sa k písomnostiam, ktoré boli navrhovateľom predložené na pojednávaní pred okresným súdom 13. októbra 2011 a ktorými navrhovateľ preukazoval nákup materiálu použitého v prospech sťažovateľky. Tieto písomnosti boli následne založené do spisu. Navrhovateľovi síce okresný súd uložil zaslať kópie predmetných dokumentov sťažovateľke, ale podľa jej tvrdenia sa tak nikdy nestalo. Zároveň sťažovateľka namieta rozdielny prístup okresného súdu oproti písomnostiam, ktoré na pojednávaní predložila ona, pričom jej bol vrátený originál predloženej písomnosti s tým, že má jeho kópiu do spisu následne zaslať. Potom, ako sťažovateľka neposlala okresnému súdu potrebný počet kópií, bola okresným súdom vyzvaná na dodanie požadovaného počtu kópií pod hrozbou vyhotovenia dodatočných kópií na jej náklady. Podľa sťažovateľky tak okresný súd rozdielne pristupoval k povinnostiam sporových strán predložiť vyžadovaný počet fotokópií písomností, a tým porušil zásadu rovnosti zbraní (zásadu rovnosti účastníkov konania). Zároveň nemal byť podľa sťažovateľky uvedený dôkaz riadne vykonaný, keďže nedošlo k jeho prečítaniu samosudkyňou.

Vo vzťahu k uvedenej námietke proti neodstráneniu nedostatkov napadnutého rozsudku okresného súdu v otázke nemožnosti vyjadriť sa k písomnostiam založeným navrhovateľom do súdneho spisu okresného súdu sťažovateľka osobitne voči napadnutému rozsudku krajského súdu uviedla, že *„... rozsah a vážnosť predmetného listinného dôkazu, s tým spojená nemožnosť podrobného oboznámenia sa s jeho obsahom na pojednávaní v priebehu niekoľkých minút a možnosť náležitého vyjadrenia sa k nemu a uloženie*

povinnosti právnemu zástupcovi Navrhovateľa doručiť rovnopis tohto listinného dôkazu právnemu zástupcovi Sťažovateľa, ku splneniu ktorej nedošlo, nemôžu mať za následok zánik práva Sťažovateľa na rešpektovanie jeho práva vyjadriť sa k dôkazu, práva na riadne vykonanie dôkazu a práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia súdu.“.

Krajský súd v súvislosti so sťažovateľkou namietanou nemožnosťou vyjadriť sa k písomnostiam predloženým na pojednávaní okresného súdu 13. októbra 2011 uviedol: *„Listinné dôkazy, ktoré žalobca predložil na pojednávaní dňa 13. 10. 2011 a ktorými špecifikoval a zdokladoval žalovanú sumu, boli vykonané v súlade s ustanovením § 122 ods. 1 a § 129 ods. 1 OSP na pojednávaní dňa 29. 11. 2011. Na tomto pojednávaní bol prítomný i právny zástupca žalovaného, ktorý k prečítaným a oboznámeným listinným dôkazom nemal pripomienky. Rovnako po poučení súdom podľa § 120 ods. 4 OSP nemal ani návrhy na doplnenie dokazovania, a preto prvostupňový súd vyhlásil dokazovanie za skončené.“*

Ústavný súd považuje predmetnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vo vzťahu k uvedenej námietke sťažovateľky za ústavne akceptovateľnú. Sťažovateľka sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu mala možnosť vyjadriť k vykonaným dôkazom minimálne na ústnom pojednávaní, ako aj nahliadnutím do spisu a ani jej tvrdenie, že písomný dôkaz nemal byť v skutočnosti vykonaný jeho plným prečítaním samosudkyňou, nemôže spochybniť ústavnú udržateľnosť postupu krajského súdu ani skutkových zistení a právnych záverov vyvodených krajským súdom, najmä s ohľadom na to, že podľa zápisnice z daného pojednávania nevzniesol právny zástupca sťažovateľky prítomný na pojednávaní proti predloženým dôkazom námietky.

2.2 Okresný súd mal podľa sťažovateľky na pojednávaní 13. októbra 2011 opomenúť aplikovať § 118 ods. 2 OSP, a tým mal porušiť základné právo na súdnu ochranu, čo nebolo odstránené ani napadnutým rozsudkom krajského súdu.

Podľa § 118 ods. 2 OSP po vykonaní úkonov podľa odseku 1 predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové

tvrdenia účastníkov možno považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli.

Ústavný súd na rozdiel od názoru sťažovateľky konštatuje, že § 118 ods. 2 OSP neukladá povinnosť súdu naznačiť svoj predbežný právny názor na vec, ale upravuje iba povinnosti pri vedení pojednávania. Zo samotnej skutočnosti, že súd určitú okolnosť neuvedie výslovne ako spornú, nevyplýva, že by táto okolnosť bola považovaná za nespornú. Namietané nepoužitie rýdzo procesného § 118 ods. 2 OSP v okolnostiach daného prípadu nemohlo predstavovať opísaný protiprávny zásah do v sťažnosti označených práv sťažovateľky (IV. ÚS 16/2012). Ústavný súd nad rámec uvedeného dodáva, že ak bola sťažovateľka toho názoru, že okresný súd porušil § 118 ods. 2 OSP a že listinné dôkazy vykonával spôsobom zabraňujúcim jej vyjadriť sa k nim procesne relevantným spôsobom, a krajský súd tieto pochybenia neodstránil, potom mala využiť mimoriadny opravný prostriedok v občianskom súdnom konaní – dovolanie, ktoré je podľa § 237 písm. f) OSP prípustné v prípade odňatia možnosti konať pred súdom (III. ÚS 526/2011).

2.3 Sťažovateľka namieta nedostatky odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, ktoré malo obsahovať nesprávne označenie účastníkov právneho vzťahu, keďže podľa nej vstupovali títo do zmluvných vzťahov ako fyzické osoby, nie ako podnikatelia. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu mali navyše vyplývať nejasnosti a rozporuplné skutkové zistenia najmä o čase vykonania prác, o tom, kto sa vlastne na vykonaní prác dohodol, ako aj v otázke určenia osôb, ktoré mali práce vykonať. Napadnutým rozsudkom krajského súdu neboli podľa sťažovateľky uvedené porušenia práva odstránené.

Ústavný súd uvádza, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bol potvrdený názor okresného súdu, ktorým bol nárok navrhovateľa voči sťažovateľke považovaný za nárok z bezdôvodného obohatenia, a to najmä s ohľadom na to, že skorší zrušujúci rozsudok krajského súdu uložil okresnému súdu preskúmať podmienky nároku na vydanie

bezdôvodného obohatenia. Preto je pochopiteľné, že krajský súd v napadnutom rozsudku (a ani okresný súd v napadnutom rozsudku) neprikladal veľký význam okolnostiam, za akých podmienok mohla byť zmluva medzi účastníkmi uzatvorená, keďže vychádzal z toho, že zmluva vôbec nebola platne uzatvorená. Naopak, za relevantné považoval krajský súd, stotožniac sa s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu, to, či došlo k splneniu podmienok vzniku bezdôvodného obohatenia na strane sťažovateľky voči navrhovateľovi. Sťažovateľka v sťažnosti na rozdiel od odvolania proti napadnutému rozsudku okresného súdu, nenamietala proti právnemu posúdeniu veci ako nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Ústavný súd preto nemal dôvod ani možnosť spochybňovať tento právny záver okresného súdu, ktorý si v napadnutom rozsudku osvojil aj krajský súd, a prislúcha mu iba preskúmať, či napadnutý rozsudok krajského súdu spĺňa nároky kladené povinnosťou garantovať základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo svetle vznesených námietok sťažovateľky.

Krajský súd v napadnutom rozsudku posudzoval otázku identifikácie strán v kontexte právneho režimu bezdôvodného obohatenia. Podľa napadnutého rozsudku krajského súdu *«Z obsahu odporu žalovaného zo dňa 07. 06. 2010 voči platobnému rozkazu, ako i z výsluchu konateľa žalovaného na pojednávaní dňa 07. 12. 2010 vyplýva, že medzi účastníkmi konania ide o právny vzťah medzi podnikateľmi („dohodol som sa s konateľom žalobcu...“), a preto správne prvostupňový súd vec právne nekvalifikoval podľa § 51 Občianskeho zákonníka.»*. Z uvedenej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu zjavne vyplýva, že rozhodnutie bolo založené na úvahe o preukázaní existencie vzťahu medzi právnickými osobami – podnikateľmi konajúcimi prostredníctvom svojich štatutárnych orgánov. Takéto odôvodnenie je aj napriek jeho stručnosti dostatočné na záver z neho vyplývajúci. Krajský súd taktiež vychádzal z toho, že právny vzťah medzi subjektmi je vzťahom obchodnoprávnym. V súlade so svojím záverom o obchodnoprávnom režime záväzkového vzťahu medzi účastníkmi všeobecné súdy posúdili aj otázku premlčacej doby pre nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia v tom zmysle, že *„Podanie žalobcu..., v ktorom žalobca žiadal vec alternatívne posúdiť podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka ako bezdôvodné obohatenie, bolo teda urobené ešte v čase 4-ročnej premlčacej*

lehoty podľa Obchodného zákonníka (ide o spor medzi podnikateľmi), a preto uplatnené právo žalobcu nie je premlčané.“. Ústavný súd už pre prípady premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia z neplatnej zmluvy uzatvorenej medzi dvoma podnikateľmi uviedol, že Obchodný zákonník obsahuje úpravu odlišnú od Občianskeho zákonníka (špeciálnu úpravu) práve v otázke premlčania, pretože premlčacia doba plynie od okamihu, keď došlo k plneniu. Jej dĺžka je však v obchodných vzťahoch zásadne odlišná – do úvahy prichádza iba (všeobecná) štvorročná premlčacia doba (IV. ÚS 214/04). Ani v okolnostiach daného prípadu ústavný súd nepovažuje záver krajského súdu o obchodnoprávnom režime premlčania za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny.

Bez toho, aby ústavný súd skúmal, či je použitý výklad a aplikácia § 451 Občianskeho zákonníka v okolnostiach danej veci jediným možným, nemožno vo vzťahu k uvedeným námietkam sťažovateľky úvahy krajského súdu a z nich vyplývajúce závery označiť za ústavne neudržateľné. Rovnaký záver platí aj vo vzťahu k námietke sťažovateľky o nejasnom určení času, kedy mali byť práce uskutočnené, keďže tento údaj sám osebe nie je rozhodujúcim na priznanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a ani na výpočet jeho výšky, ale prípadne iba na jeho premlčanie, posúdenie ktorého považuje ústavný súd za ústavne konformné.

2.4 Sťažovateľka namieta nedostatočné vysporiadanie sa s jej námietkou týkajúcou sa výpovede svedka: *„Vyjadrenie Sťažovateľa ku svedeckej výpovedi svedka B. označil Odvolací súd za subjektívny názor Sťažovateľa bez toho, aby uviedol svoju úvahu, na základe ktorej dospel k tomuto záveru... (pričom svedok) svoje tvrdenia uvádzal bez existencie podpory objektívnych skutočností preukazujúcich dôvodnosť jeho domnienok a teda výlučne na základe svojho subjektívneho názoru.“*

Vo vzťahu k tejto námietke krajský súd v napadnutom rozsudku uviedol: *„Hodnotenie svedeckej výpovede p. B. žalovaným považuje odvolací súd len za jeho subjektívny názor. Odvolací súd nemá dôvod pochybovať o objektívnosti jeho svedeckej výpovede, keďže tento svedok nemá k účastníkom sporu taký vzťah, ktorý by dôveryhodnosť jeho výpovede spochybňoval.“*

Ústavný súd vzhľadom na svoje postavenie nemôže zasahovať do právomoci všeobecných súdov, vyhodnocovať dôkazy a vyvodzovať z nich skutkové zistenia a následne aj právne závery. Krajský súd sa podľa názoru ústavného súdu dostatočne vysporiadal s námietkou sťažovateľky, keď uviedol, prečo dospel k záveru, že nie je dôvod nezohľadniť predmetnú svedeckú výpoveď.

Žiadnu z námietok sťažovateľky nepovažuje ústavný súd za takú, že by mala mať zásadný vplyv na ústavnú regulárnosť celého procesu, resp. napadnutého rozsudku krajského súdu, a navyše, ústavný súd v tomto smere vychádzal aj z princípu minimalizácie zásahov do právoplatných rozhodnutí iných orgánov verejnej moci (napr. IV. ÚS 303/04, I. ÚS 55/2011), ktorým sa vo svojej rozhodovacej činnosti dôsledne riadi.

Ústavný súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu nie je svojvoľný ani zjavne neodôvodnený. V danej veci nemohlo podľa názoru ústavného súdu napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnymi názormi krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory krajského súdu svojimi vlastnými. Obsahom základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, nie je právo na prijatie takého rozhodnutia, ktoré by muselo konvenovať názorom a požiadavkám sťažovateľa. Nezávislé súdne rozhodovanie občianskoprávnych sporov vyúsťuje takmer bezvýnimočne do takého verdiktu, že jeden z účastníkov konania nie je procesne úspešný (IV. ÚS 320/2012).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd nezistil možnosť porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a sťažnosť v časti smerujúcej proti

napadnutému rozsudku krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti aj v tejto časti rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľky uplatnenými v petite jej sťažnosti a taktiež už neprichádzalo do úvahy zaoberať sa jej návrhom na odklad vykonateľnosti rozsudku okresného súdu č. k. 8 Cb/116/2010-171 z 19. decembra 2011 a rozsudku krajského súdu sp. zn. 15 Cob/50/2012 z 25. apríla 2012.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. augusta 2012